

Gjennomgang av den lokale organiseringen ved de norske verdensarvområdene

Som oppfølging av kulturminnemeldingen, Meld St nr 35 (2012-2013) *Framtid med fotfeste*, ønsker Klima- og miljødepartementet en gjennomgang av den lokale organiseringen av verdensarvarbeidet.

Det følger av meldingen at det er ønskelig med egne koordinatorfunksjoner for å ivareta kontakt mellom det nasjonale, regionale og lokale nivået, og for å etablere en ”motor” for verdensarven. Det er videre et mål at mest mulig av samarbeidet blir tilrettelagt og avklart i egnede lokale samarbeidsfora med representanter for alle berørte aktører og myndigheter. Det fremgår at departementet vil ta ansvaret for å sikre at slike lokale samarbeidsfora blir etablert og får utvikle seg videre.

For et best mulig beslutningsgrunnlag ber vi om en tilbakemelding om hvordan arbeidet har fungert til nå og om hva som eventuelt kan forbedres. Departementet ønsker en vurdering av hvordan arbeidet er organisert på hvert sted og hvilke muligheter det er for forbedringer/endringer. Dette gjelder både for koordinatorfunksjoner og for den lokale organiseringen, enten den er i samarbeidsgrupper eller verdensarvråd.

Departementet vil vurdere innspillene for å komme fram til en anbefaling om hvordan arbeidet best kan organiseres. Den videre oppfølgingen vil Riksantikvaren og Miljødirektoratet foreta gjennom oppfølgingen av de enkelte verdensarvområdene.

Vi håper dere kan bidra til å besvare spørsmålene under. I tillegg setter vi pris på en mer generell vurdering av organiseringen ved verdensarvområdet og gjerne mer utfyllende om erfaringer og andre relevante innspill.

Vi ber om svar innen utgangen av 16. oktober 2015 på e-post til postmottak@kld.dep.no.

Problemstillinger for besvarelse:

I Verdensarvkoordinator

For å ivareta kontakten mellom det nasjonale, regionale og lokale nivået, er det ved enkelte av verdensarvområdene opprettet egne koordinatorfunksjoner finansiert av Riksantikvaren og Miljødirektoratet. Denne funksjonen bør være klart definert. Nedenfor er det listet opp en del oppgaver som ligger til denne. Vi ber dere besvare om oppgavebeskrivelsen er dekkende og eventuelt om vesentlige elementer er utelatt eller noen overflødige. Vi ønsker også en vurdering av hva som er det mest optimale arbeidsstedet og den mest optimale arbeidsgiver. Vi ber om at både de områdene som har koordinatorfunksjon og de som ikke har, besvarer dette.

Koordinatorfunksjonen skal:

- bidra til god informasjon mellom de lokale, regionale og nasjonale aktørene, organisasjonene og myndighetene
- koordinere rapporteringen (samlet årsrapport og periodisk rapport til Unesco hvert sjette år)
- ha oversikt over verdensarvområdet, aktuelle problemstillinger, sentrale oppgaver, arbeidet som pågår og de ulike aktørene
- melde fra når verdensarvverdiene er truet
- bidra til å gjennomføre planen for forvaltning
- være orientert om status for området og bidra aktivt i formidlingen
- organisere samarbeid og drive nettverksbygging for å involvere ressurspersoner og kompetansemiljø som har betydning for oppfølgingen av verdensarven
- være mottaker eller adresse for forespørsler og informasjon om verdensarvområdet
- delta i nasjonale og nordiske nettverk for verdensarvkoordinatorer
- være sekretær for verdensarvrådet (eller tilsvarende)

II Lokale samarbeidsfora for organisering av verdensarvarbeidet

Det lokale verdensarvarbeidet er dels ut fra ulike historiske forhold, dels ut i fra stedets karakter organisert gjennom verdensarvråd eller lokale samarbeidsgrupper med ulik representasjon. Administrasjon og drift av samarbeid samt oppfølging av statlige tilskudd til verdensarvområdet er løst på ulike måter ved de enkelte verdensarvområdene. Ved flere av de nye verdensarvområdene er det etablert ideelle stiftelser med dette formålet. En god dialog mellom de lokale, regionale og nasjonale nivåene er vesentlig. Målet er at alle steder har en god lokal forankring.

Samarbeidsgruppens/verdensrådets oppgaver

1. Beskriv dagens oppgaver og organisering. Legg gjerne ved en enkel oversikt over organiseringen (organogram/organisasjonskart, håndtegnet er ok) som beskriver oppgaver, representasjon og møtehyppighet mv.

2. Hvilke oppgaver/spørsmål blir ikke tatt opp i samarbeidsgruppen/verdensarvrådet? List gjerne opp typiske saker som ikke kan tas opp, enten fordi det mangler politisk forankring eller fordi det mangler faglig kompetanse. Hvor blir avgjørelsen på disse saker tatt?

Politisk forankring

3. Er arbeidet i dag politisk forankret, og hvordan skjer det? I tilfelle ikke, er det ønskelig med politisk forankring og hvordan bør dette eventuelt skje?
4. Beskriv hvordan de politiske prosessene knyttet til verdensarven gjennomføres og hvilke saker som underlegges politisk behandling.

Faglig kompetanse

5. Er nødvendig administrativ fagkompetanse representert i arbeidet?

Håndtering av tilskuddsmidler/prosjektmidler

6. Hvem er søkere av prosjektmidler og hvordan håndteres dette? Erfaringer og vurderinger.
7. Hva er erfaringene med å søke om økonomiske midler? Fordeler og ulemper ved samarbeidsgrupper og verdensarvråd.

Forholdet til verdensarvkoordinator

8. Hvilke koordinatorfunksjoner har samarbeidsgruppen/verdensarvrådet behov for (f.eks. sekretær for møter, oppfølging av søknader mv)?
9. Hvem er arbeidsgiver for den/de som ivaretar verdensarvkoordinatorfunksjonen? Hvordan fungerer dette? Erfaringer og vurderinger.

Spørsmålene overlapper til dels temaene under del I. Besvar så langt det er mulig.

Lokal forankring

10. Hva er den beste organiseringen/modellen for arbeidet med verdensarven for best å forankre ansvaret og interessen for verdensarven? Finnes det alternative modeller til dagens samarbeidsgruppe og verdensarvråd?
11. Hvordan sikres samarbeid mht involvering og forankring? Hva er en god representativitet i en samarbeidsgruppe/et verdensarvråd? Hvem bør i tillegg

være representert for å sikre bred, lokal forankring (stikkord: eiere, frivillige organisasjoner, skoler, bibliotek, næringsliv, turistorganisasjoner osv)? Beskriv eventuelle venneforeninger og frivillige dedikert til verdensarven på stedet og deres rolle i arbeidet.

Forholdet til direktoratene

12. Hvilken kontakt har samarbeidsgruppen/verdensarvrådet med Miljødirektoratet og Riksantikvaren? Hvordan foregår dialogen? Er det formalisert/systematisert?

Annet

Her ber vi om generelle vurderinger av organiseringen ved de enkelte verdensarvområdene og andre relevante erfaringer/innspill.